

L'Abandonament Escolar Prematur a Catalunya: estat de la qüestió

Factors Push

Aina Tarabini

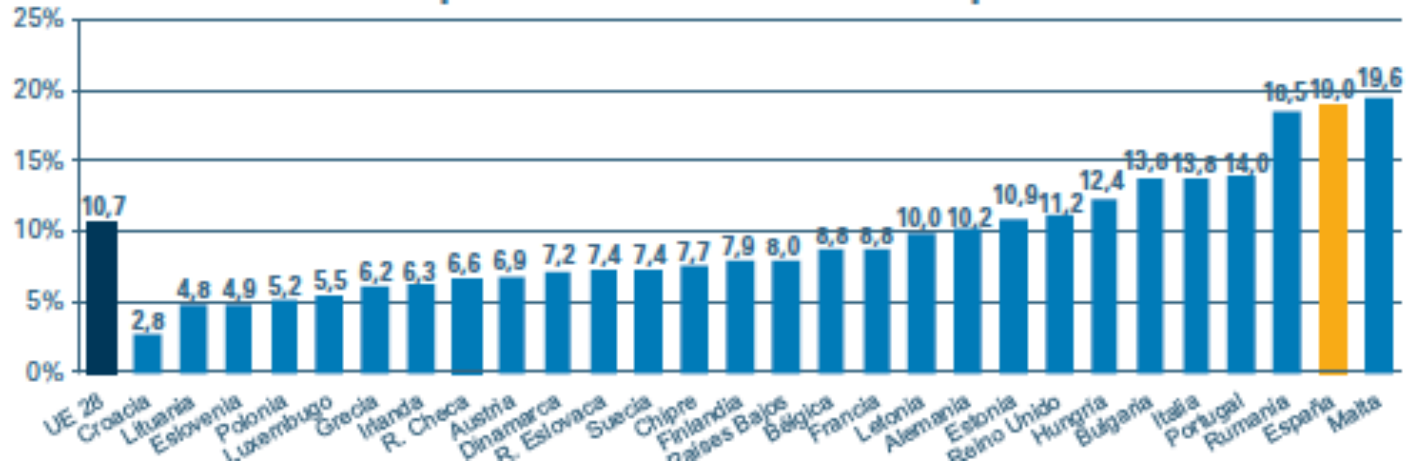
Geps-UAB

X Fòrum FemCAT
7 de novembre del 2018

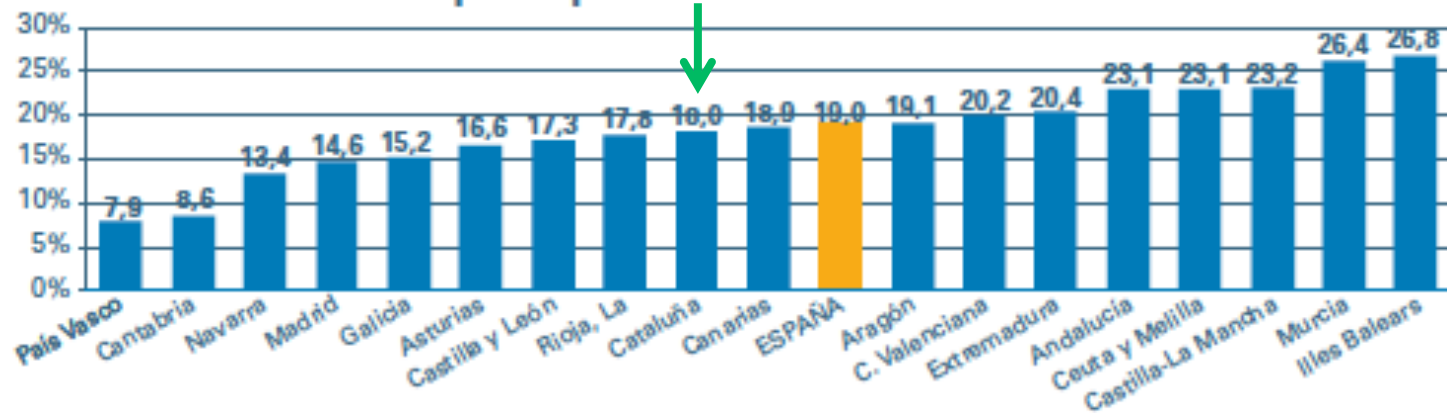
Punt de partida: el context

- Elevat percentatge d'AEP
  - 17%
  - Diversitat de casuístiques no recollides a l'indicador
  - Elevadament marcat per ESC, gènere, origen
- Polarització de l'estructura formativa
  - % molt baix de població amb estudis post-obligatoris (23,9%)
  - Dèficit històric FP
- Desajust oferta i demanda formativa - laboral
  - Especialment a FP però no només (o no entendre-ho aïlladament)

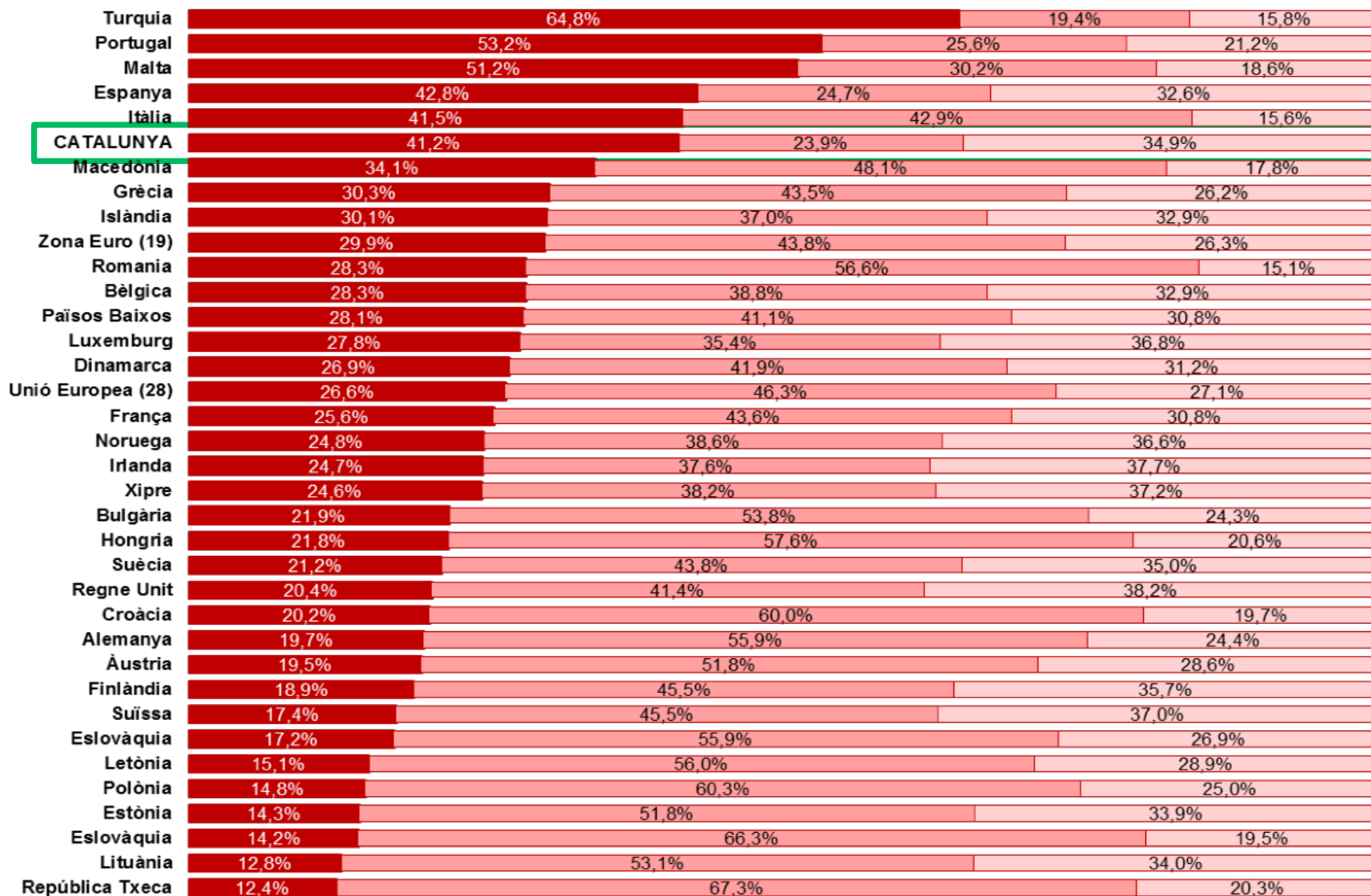
Abandono educativo temprano-Países de la Unión Europea. Año 2016

Abandono educativo temprano por comunidad autónoma. Año 2016

Població de 15 a 64 anys segons major nivell d'estudis assolit
Per àmbit territorial: Europa
Any 2016

■ Fins a l'ESO   ■ Secundària postobligatòria   ■ Estudis universitaris

Els factors escolars de l'AEP

- Què vol dir *l'efecte push*?

- Quin rol juguen els centres educatius en la gestió i producció de riscos de fracàs i AEP? → Empènyer als joves a deixar-ho

- Elements clau:

Durant l'ESO:

- L'agrupació de l'alumnat i la repetició
- El rol del professorat: expectatives i orientació
- L'exposició a diferents experiències formatives

Durant la post-obligatòria:

- El desencaix entre expectatives i realitats
- La manca de mecanismes per atendre la diversitat (en sentit ampli)
- Les característiques i funcionament del Batxillerat i els CFGM

Factors Push: durant l'ESO

• Agrupaments i repetició

- Amb quin nivell de coneixements i autoestima arriben els alumnes a la post obligatòria? → '*Graduacions febles*'
- Els elements expressius de la desvinculació escolar. 'No sóc capaç; 'Els estudis no són per mi'; etc.

• Expectatives i orientació

- Quines creences tenen els docents sobre les habilitats i capacitats dels seus alumnes? ('els llestos', 'els capaços', 'els justets', 'els esforçats', etc.)
- Quines creences tenen sobre la formació acadèmica i professional? ('el Batxillerat per als bons')
- Quins són els criteris d'orientació? Capacitats, desitjos o possibilitats?

Factors Push: durant l'ESO

- Experiències formatives

- Quines possibilitats tenen els alumnes d'experimentar la seva competència en diferents àrees de coneixement?
- Fins a quin punt els diferents tipus de coneixements i habilitats (manual, artístic, físic, intel·lectual, etc.) estan igualment representants, valorats i legitimats dins l'àmbit escolar?
- Quina relació tenen els centres educatius amb el context social i laboral immediat? El sentit i la vivència dels aprenentatges
- El dret a que tothom s'experimenti competent en alguna cosa. Si no saps en què ets bo/a, què se't dóna bé, com pots triar? No basta saber en què 'no ets bo'.

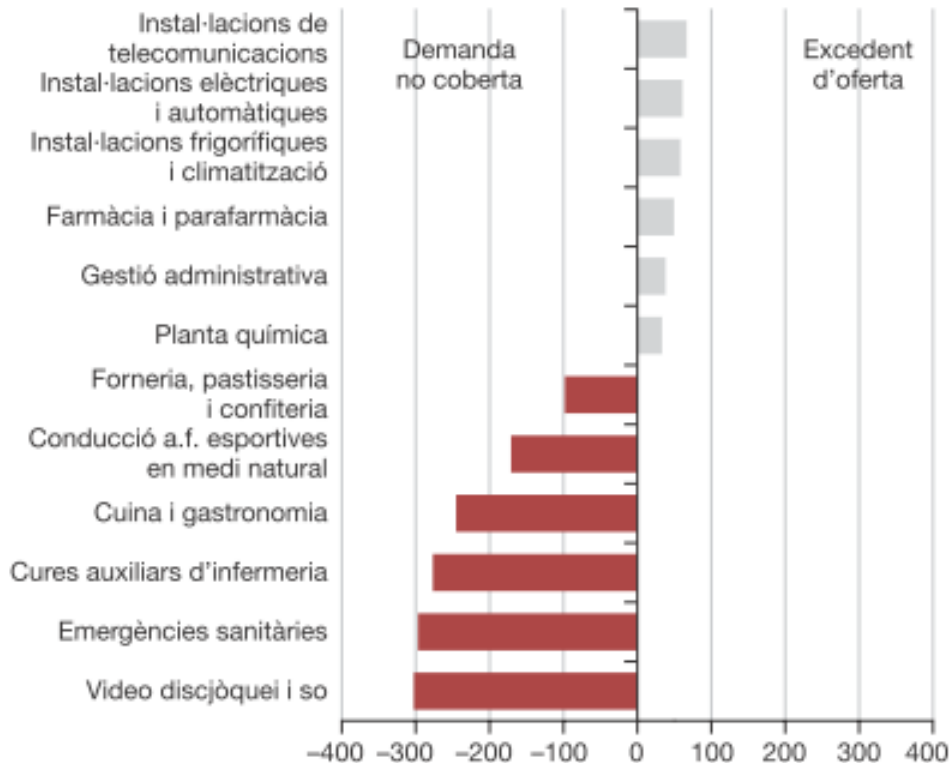
Factors push: durant la post obligatòria

- Desencaix expectatives - realitats
  - Alguna cosa més que manca d'informació
  - Oportunitats derivades de l'experiència durant l'ESO i de l'estructura de l'oferta i també de les condicions laborals →
- Manca de mecanismes d'atenció a la diversitat
  - Problema especial als CFGM
  - Discurs dominant → educació post-obligatòria per 'qui vol estudiar'
- Funcions i característiques del Batxillerat i els CFGM
  - Els CFGM tenen funció formadora i no només professionalitzadora
  - La necessitat de repensar el Batxillerat

Factors push: dicotomies i prestigis

CFGM: Cicles més descompensats en relació a la demanda 1r curs

- Elevada demanda marcada per modes i imaginaris socials. Però:
  - Vigilem amb el judici social → com ho integrem /analitzem des del món escolar? Per què ens sorprèn?
  - La baixa demanda també s'explica per aquests imaginaris → La manca de prestigi del món manual com a paradigma!
- Falses dicotomies viscudes i projectades des del propi sistema educatiu:
  - 'Bo amb les mans o amb el cap'
  - 'Cicles bruts o cicles nets'
  - 'Cicles fàcils- cicles difícils'
  - 'Passar bé - ser bon estudiant'

Un apunt final: sobre el concepte de vocació

- La vocació com un concepte eminentment individualista i innat.
- Quin és el context social, escolar i laboral per a fomentar les vocacions?
- Què es pot fer des de l'escola i des de l'empresa per a 'despertar' les vocacions?
- Quins criteris han de guiar l'oferta educativa i, consegüentment, les accions destinades a fomentar determinades vocacions entre els joves?

Gràcies!

Aina.tarabini@uab.cat

<https://uab.academia.edu/ATarabini>

<http://www.edupost16.es>